

วารสารอิเล็กทรอนิกส์

ทางการศึกษา

การศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนในกรุงเทพมหานคร

THE STUDY OF INSTRUCTIONAL LEADERSHIP COMPONENTS

OF PRIVATE VOCATIONAL COLLEGE ADMINISTRATORS IN BANGKOK AREA

นายเจียรพัฒน์ ชูปวา *

Thianpat Chooppawa

ผศ.ดร.ปองสิน วิเศษศิริ **

Asst. Prof. Pongsin Viseshsiri, Ph.D.

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนโดยใช้วิธีการสร้างตารางสังเคราะห์แบบสรุปประเด็นสำคัญจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำทางวิชาการ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบบันทึกข้อมูล พบว่า

องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชน ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจของโรงเรียน 2) เสริมสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน 3) การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน 4) การพัฒนาวิชาชีพครู 5) การพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน 6) นิเทศการศึกษา

* นิสิตมหาบัณฑิตสาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

E-mail Address: cthianpat@gmail.com

** อาจารย์ประจำสาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

E-mail Address: v.pongsin@gmail.com

ISSN1905-4491

Abstract

This study was a survey research. The purpose of this research was to examine the instructional leadership components of private vocational college administrators in the Bangkok area. Data were synthesised from various sources by using data collection forms, and were analysed by frequency and content analysis.

The findings showed that there were 6 components, including 1) a defining vision, goal and mission of school; 2) creating a learning environment and culture; 3) managing curriculum, teaching and classroom action research; 4) developing teachers' professional skills; 5) developing student competencies; and 6) supervision.

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำทางวิชาการ

KEYWORDS: INSTRUCTIONAL LEADERSHIP

บทนำ

ประเทศต่างๆ ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาแรงงานและประชากรภายในประเทศของตนให้มีความรู้และพัฒนาทักษะฝีมือทางอาชีพอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งกำหนดนโยบายในการพัฒนาฝีมือแรงงานอย่างต่อเนื่องและตลอดชีวิตโดยที่แนวทางและยุทธศาสตร์ของแต่ละประเทศจะมุ่งเน้นไปที่การพัฒนาแรงงานในประเทศของตนโดยใช้การอาชีวศึกษาเข้ามามีบทบาทสำคัญ เมื่อได้ศึกษายุทธศาสตร์และนโยบายผู้นำของประเทศสหรัฐอเมริกาในการพัฒนาอาชีวศึกษา เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมโดยคาดหวังว่าในปี 2020 ชาวอเมริกันจะมีสัดส่วนการมีการศึกษาและทักษะอาชีพสูงที่สุดในโลก Obama (2009) รวมไปถึงประเทศจีน ที่ได้เล็งเห็นความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพแรงงานด้วยการขยายการศึกษาอาชีวศึกษาอย่างรวดเร็วจาก 19% เป็น 45.3% และได้ก่อตั้งสถานศึกษาอาชีวศึกษาถึง 3,000 แห่งภายในระยะเวลา 10 ปี ที่ผ่านมา เพื่อเป็นการนำร่องการพัฒนาและส่งเสริมการอาชีวศึกษาในประเทศจีน (Ministry of Education in China, 2010) และนอกจากนั้นองค์กร UNESCO ยังได้เน้นย้ำถึงความสำคัญของการอาชีวศึกษาว่า การอาชีวศึกษาทำให้เกิดการพัฒนาทักษะของบุคคลในด้านของทักษะวิชาชีพ ช่วยให้บุคคลสามารถทำงานได้อย่างมีศักยภาพ สามารถเพิ่มผลผลิตจากการทำงานและรายได้ที่เพิ่มขึ้นจากผลผลิตและการอาชีวศึกษาเป็นส่วนเสริมให้บุคคลมีรายได้อันจะทำให้เศรษฐกิจดีขึ้นจนสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองและครอบครัวได้ UNESCO (2002) ซึ่งสอดคล้องกับ“โครงการ”พระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ได้ให้ความสำคัญกับการเพิ่มรายได้และสร้างอาชีพให้กับประชาชนโดยได้ให้สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษามีการเปิดสอนหลักสูตรวิชาชีพให้นักเรียนโดยมีการเรียนสายสามัญควบคู่ไปกับสายอาชีพในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา รวมทั้งมีพระราชดำริให้มีการจัดตั้งวิทยาลัยการอาชีพขึ้นในพื้นที่ห่างไกลเพื่อจัดการเรียนการสอนสายอาชีพให้แก่นักเรียนและฝึกอบรบอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่ประชาชน

การติดตามสภาพภาวะปัจจุบันของนักเรียนนักศึกษาที่จบจากหลักสูตรต่างๆ ของสถานศึกษาอาชีวศึกษาในประเทศไทย กลับพบว่าปัญหาที่เกิดขึ้นในการอาชีวศึกษาของประเทศไทยคือ นักเรียน นักศึกษาที่จบออกไปมีคุณภาพไม่ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานเท่าที่ควรโดยจะเห็นได้จากสถาน

ประกอบกรยังมีอัตราตำแหน่งการว่างงานแต่ในขณะที่ยังมีผู้สำเร็จการศึกษาที่ไม่สามารถหางานทำได้ ทำให้ประเทศไทยเกิดปัญหา สภาวะการขาดแคลนแรงงานที่มีคุณภาพตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ ลือชัย แก้วสุข (2554) โดยได้มีการศึกษาผลการดำเนินงานในรอบ 9 ปี ของการปฏิรูปการอาชีวศึกษา (พ.ศ.2542-พ.ศ.2551) การพัฒนาคุณภาพ การศึกษาและผู้เรียน ในระดับอาชีวศึกษา มีการผลิตกำลังแรงงาน ระดับอาชีวศึกษายังไม่สอดคล้อง กับความเปลี่ยนแปลงซึ่งเป็นปัญหาสำคัญของประเทศที่ขาดกำลังแรงงาน ระดับกลาง ที่มีคุณภาพโดยพบว่าด้านการจัดการเรียนการสอน มีหลักสูตรการศึกษายังไม่ชัดเจนจะทำให้ ผู้สำเร็จการอาชีวศึกษา ควรที่จะศึกษาต่อในระดับสูงหรือเข้าทำงาน ประกอบกับการจัดการเรียนการสอนยังไม่สามารถสร้างสมรรถนะในการปฏิบัติงานได้จริง นอกจากนี้ยังพบว่าปัจจุบันการอาชีวศึกษาไทยตกอยู่ใน สภาวะด้อยพัฒนาในระดับรุนแรง เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2551) ได้ประเมินว่าแรงงานฝีมือที่มีอยู่ประสบ ปัญหาด้านคุณภาพซึ่งไม่สามารถ ตอบสนองความต้องการของสถานประกอบการได้ แรงงานใหม่ต้องได้รับการ ฝึกอบรม ก่อนปฏิบัติงานจริง

นอกจากนี้ยังพบว่าผู้สำเร็จการศึกษา ขาดคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์สำหรับ การประกอบอาชีพอีกทั้งยังมีการวิพากษ์วิจารณ์จากสถานประกอบการ และ สังคมถึงความเป็นผู้ขาดระเบียบ วินัย ขาดความรับผิดชอบไม่ตรงต่อเวลาและห่วงใยต่อพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียน นักศึกษา อาชีวศึกษา และมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาของอาชีวศึกษา ซึ่ง พล.อ ดาวพงษ์ รัตนสุวรรณ (2558) ได้ กล่าวว่า “ขณะนี้การอาชีวศึกษาไทยไม่ผลิตกำลังคนให้ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน ภาคธุรกิจเอง ต้องเสียเวลาและค่าใช้จ่ายในการพัฒนาแรงงานในกลุ่มนี้ใหม่อีกเมื่อรับเข้าทำงาน” ส่วนในด้านคุณภาพผู้เรียน พบว่า ผลสัมฤทธิ์การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) ใน 3 ปีย้อนหลัง 2555-2557 ในแต่ละวิชามีค่าเฉลี่ยต่ำกว่า ร้อยละ 50 สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.) ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ผู้สำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษามีความสามารถ และสมรรถนะยังไม่สอดคล้องกับความต้องการของ ผู้ประกอบการและขาดทักษะความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ ผลการประเมินของ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) รอบสาม (2554-2558) จากการประเมิน คุณภาพการศึกษาระดับอาชีวศึกษาจำนวนทั้งสิ้น 782 แห่งทั่วประเทศ โดยพบว่า มีสถานศึกษาได้รับการรับรอง มาตรฐาน 596 แห่ง ไม่รับรองมาตรฐาน 142 แห่ง แบ่งเป็น สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา (สอศ.) 15 แห่ง และ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) 127 แห่ง

จากปัญหาดังกล่าวนอกจากรัฐบาลจะต้องเป็นผู้กำหนดนโยบายอย่างเป็นรูปธรรมแล้วในส่วน ของสถานศึกษายังเป็นหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีหน้าที่รับผิดชอบต้องทำการปรับปรุงแก้ไขให้การบริหาร การศึกษา และการเรียนการสอนในสถานศึกษาให้สามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะผู้บริหารคือ คนสำคัญในการขับเคลื่อนให้ทุกสิ่งทุกอย่างภายในองค์กรทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพดังที่มันมีการศึกษา หลายท่านที่มีความเห็นตรงกันว่าความสำเร็จหรือความล้มเหลวทางการศึกษานั้นผู้บริหารที่เป็นผู้นำในองค์กร นับว่าเป็นตัวแปรที่สำคัญอย่างยิ่งโดยจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารโรงเรียนในช่วงทศวรรษที่ 1980 จนถึงปัจจุบัน (Leithwood & Montgomery, 1982; Hallinger & Murphy, 1985; Southworth, 2002; Hallinger 2003 ; Harris & Hopkins, 2006) พบว่าปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการประสบความสำเร็จของ

โรงเรียนคือภาวะผู้นำทางวิชาการที่แข็งแกร่งของผู้บริหารโรงเรียนมีส่วนเกี่ยวข้องกับหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนมากที่สุด สอดคล้องกับ Hallinger (2009) กล่าวว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเป็นภาวะผู้นำสำหรับการเรียนรู้อย่างแท้จริงและจะเป็นกระบวนการที่คนใหม่ของผู้นำทางการศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมไทย คุณภาพและประสิทธิภาพ ทางการศึกษา มักจะแปรปรวนไปตามผู้นำเสมอ (รุ่ง แก้วแดง 2546) ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2553) ว่าผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีบทบาทสำคัญใน การนำองค์กรไปสู่เป้าหมายในฐานะหัวหน้าหน่วยงานที่ใกล้ชิดกับครูและ ผู้เรียนมากที่สุดผู้บริหาร จึงต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ คุณธรรม จริยธรรม มีทักษะในการบริหารและต้องมีความ เป็นผู้นำทางวิชาการ

ในปัจจุบันผู้วิจัยพบว่าผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่มักบริหารงานแบบรักษาการณ์ รักษาสถานภาพ ตำแหน่งของตนเองโดยไม่คำนึงถึงประโยชน์ของสถานศึกษา ซึ่งสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนมีลักษณะการบริหารงานแบบผู้รับใบอนุญาต รวมทั้งคุณสมบัติของผู้อำนวยการสถานศึกษาที่คุรุสภากำหนดจะต้องมีวุฒิ บริหารการศึกษา ทำให้สถานศึกษาเอกชนบางแห่ง มีการพัฒนาครูหรือว่าจ้างผู้บริหารมารับหน้าที่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา ทำให้ขาดความคิดแบบผู้ประกอบการ ขาดความริเริ่มสร้างสรรค์ ขาดวิสัยทัศน์ที่ดี ในการทำงาน ปฏิบัติงานแบบเดิม ๆ เมื่อเข้าสู่ตำแหน่งแล้วก็บริหารงานแบบเดิมๆ อยู่ไปเรื่อยๆ ซึ่งสอดคล้อง กับงานวิจัยของนักวิชาการหลายท่าน ดังเช่น สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2543) ; ธีระ รุญเจริญ (2545) ; ปัญญา แก้วกียู (2544) ; สุวิมล โพธิ์กลิ่น (2549) ; นกตล ผดุงศรี (2550) ; สุภาภรณ์ กิตติรัชดานันท์ (2551) ที่ พบว่า ปัญหาสำคัญ ของการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน คือ การบริหารงานวิชาการ ซึ่งผู้บริหารส่วนใหญ่ มีศักยภาพด้านการบริหารงานวิชาการน้อยที่สุด ให้ความสนใจงานวิชาการต่ำไม่ให้ความสำคัญ กับงาน การเรียนการสอนซึ่งสถานศึกษาที่เปิดสอนการอาชีวศึกษานั้นมีความจำเป็นที่จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนา ตนเองเพื่อให้สามารถผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพทั้งทางวิชาการและคุณธรรมและตรงตามความต้องการของ สังคมและประเทศ

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่อง “องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของ ผู้บริหารวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนในกรุงเทพมหานคร” เพราะเป็นปัญหาสำคัญที่จะต้องเร่งศึกษาเพื่อช่วยให้ สำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา สมาคมอาชีวศึกษาเอกชน สถานศึกษาการอาชีวศึกษา บุคคล และกลุ่ม บุคคลที่เกี่ยวข้องตระหนักถึงความจำเป็นในการส่งเสริมให้ผู้บริหารพัฒนาตนตามแนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำ ทางวิชาการ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในการบริหารวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชน และการ อาชีวศึกษาของประเทศไทย เพื่อที่จะใช้เป็นข้อมูลในการหาแนวทางในการปรับปรุง แก้ไข หรือพัฒนา ผู้บริหารอาชีวศึกษาเอกชน ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชน

นิยามศัพท์

องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง การแสดงออกทางพฤติกรรมของผู้บริหารที่มีความเป็นผู้นำทางวิชาการที่ผู้วิจัยได้มาจากการสังเคราะห์กรอบแนวคิดทฤษฎีทางภาวะผู้นำทางวิชาการ

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชน โดยการศึกษาจากงานวิจัยแนวคิดทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำทางวิชาการ ซึ่งแบ่งวิธีการวิจัยออกเป็น 3 ขั้นตอน

ขั้นตอนที่ 1 การดำเนินการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวกับแนวคิดและทฤษฎีทั้งในและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำทางวิชาการ (Instructional Leadership) ตามแนวคิดของ Hallinger & Murphy (1985) Krug (1992) Hopkins (1997) McEwan (1998) Alig-Mielcarek & Hoy (2005) Hoy and Hoy (2003) Murphy (1990) McNiff & Whitehead (2002) Maryland SBE (2005) Marzano (2005) Sims (2001) และนอกจากนี้ก็ได้ศึกษาเอกสาร แนวคิดจากผลการวิจัยของ ประสิทธิ์ เขียวศรี และคณะ (2548) ไกศิษฐ์ เพลรินทร์ (2552) พัทยา ชนะพันธ์ (2555) อภิเดช พลเยี่ยม (2556) ฤทธิ์รงค์ เสธวงศ์ (2556) วันเผด็จ มีชัย (2554) เพื่อนำมาสรุปเป็นองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการสำหรับผู้บริหารวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชน

ขั้นตอนที่ 2 เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบวิเคราะห์เอกสาร โดยผู้วิจัยดำเนินการสร้างตารางสังเคราะห์แบบสรุปประเด็นสำคัญเพื่อสรุปแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับองค์ประกอบและพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการ

ขั้นตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และวิเคราะห์ความถี่ และนำเสนอแบบพรรณนา/บรรยาย

ผลการวิจัย

การวิจัย สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

จากการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการแนวคิดและทฤษฎีทั้งในและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำทางวิชาการ (Instructional Leadership) ได้พบองค์ประกอบของภาวะผู้นำทาง

วิชาการของผู้บริหารวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชน ทั้งหมด 6 องค์ประกอบ ซึ่งจากการวิเคราะห์ความถี่ขององค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของนักวิชาการสามารถสรุปเป็นตารางได้ ดังนี้

องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการ จัดกลุ่มคำสำคัญที่ใกล้เคียงกัน	แนวคิด ทฤษฎีและเอกสารงานวิจัย																	ความถี่ (ก)
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
1.วิสัยทัศน์/ พันธกิจ/ เป้าหมายการเรียนรู้/ สื่อสารวิสัยทัศน์	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	16
2.บรรยากาศการเรียนรู้/สิ่งแวดล้อม/แหล่งเรียนรู้	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	15
3.ส่งเสริมระเบียบวินัย/คุณลักษณะที่พึงประสงค์/ พัฒนานักเรียน	✓												✓					3
4.ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน/ผลสัมฤทธิ์ด้านผู้เรียน/ติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน	✓	✓				✓		✓			✓	✓		✓				7
5.การนิเทศการสอน/การนิเทศครู/การนิเทศภายใน	✓	✓			✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓		✓	✓	✓	✓	14
6.การบริหาร/พัฒนา/ปรับปรุง/ประสาน/เข้าใจหลักสูตรและ การจัดการเรียนการสอน/ ประเมินผล	✓	✓	✓			✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	15
7.การพัฒนาวิชาชีพครู/การพัฒนาชุมชนวิชาชีพ	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	15
8.การร่วมมือกับชุมชน/ผู้ปกครอง/ผู้มีส่วนได้ เสีย/คณา กรรมการสถานศึกษา				✓			✓		✓		✓	✓		✓				6
9.เป็นแหล่งข้อมูลทางวิชาการให้คำปรึกษาได้	✓			✓		✓												3
10.การส่งเสริมทรัพยากรเพื่อจัดการเรียนการสอน	✓					✓	✓					✓		✓				5
11.ความคาดหวังของสังคม/ ชุมชน/ ผู้ปกครอง				✓	✓							✓						4
12.การบริหารงานวิชาการ				✓				✓										3
13.การทำกับดูแลเวลาสอนของครู	✓						✓					✓						5

1. Hallinger & Murphy (1985) 2. Krug (1992) 3. Hopkins (1997) 4. McEwan (1998) 5. Alig-Mielcarek & Hoy (2005) 6. Hoy and Hoy (2003) 7. Murphy (1990) 8. McNiff & Whitehead (2002) 9. Maryland SBE (2005) 10. Marzano (2005) 11. Sims (2001) 12. ประสิทธิ์ เขียวศรี และคณะ (2548) 13. โกศิษฐ์ เปลรินทร์ (2552) 14. พัทยา ชนะพันธ์ (2555) 15. อภิเดช พลเยี่ยม (2556) 16. ฤทธิรงค์ เสธวงค์ (2556) 17. วันเนติจ มีชัย (2554)

จากตารางการสังเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชน จากแนวคิด ทฤษฎีของนักวิชาการและที่มาของข้อมูลพบว่าองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการ พบว่า

องค์ประกอบที่มีความสำคัญมากที่สุด คือ การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจของโรงเรียน เป็นองค์ประกอบที่มีความถี่มากที่สุด ($f = 16$) รองลงมาคือ เสริมสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน พัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาวิชาชีพครู มีค่าความถี่ ($f = 15$) การนิเทศการศึกษามีค่าความถี่ ($f = 14$) และการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน มีค่าความถี่ ($f = 7$) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของโรงเรียน หมายถึง บทบาทของผู้บริหารในการกำหนด เป้าหมายด้านวิชาการที่จะต้องรับผิดชอบร่วมกันในโรงเรียนและสื่อสารเป้าหมายเพื่อให้ บรรลุเป้าหมายของโรงเรียนโดยเน้นที่ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งองค์ประกอบย่อยในการวิจัยนี้ประกอบด้วย

- 1) กำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจการเรียนรู้
- 2) การสร้างเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการการให้ความสำคัญสูงสุดต่อการเรียน

2) การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน หมายถึง บทบาทหรือความรับผิดชอบของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนโดยใช้

- 1) กระบวนการการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
- 2) การจัดการเรียนการสอน
- 3) การจัดทำแผนการสอนของครู
- 4) การวัดและประเมินผลการใช้หลักสูตร

3) เสริมสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน หมายถึง บทบาทที่ผู้บริหารโรงเรียนส่งเสริมสภาพแวดล้อมทั้งทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนในการวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อยดังนี้

- 1) การจัดสิ่งแวดลอมใน โรงเรียนที่ปลอดภัย เป็นระเบียบ
- 2) การเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครู นักเรียน และชุมชน
- 3) การสร้างบรรยากาศทางวิชาการ
- 4) การให้ขวัญกำลังใจแก่ครูและนักเรียน
- 5) การส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย

4) การพัฒนาวิชาชีพครู หมายถึง บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนใช้วิธีการที่หลากหลายในการส่งเสริม พัฒนา ปูปรุงให้ครูมีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ ประกอบด้วย

- 1) การวางแผนเพื่อพัฒนาวิชาชีพครู
- 2) การส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู
- 3) การส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ร่วมกับครูในการสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้

5) พัฒนาศักยภาพของผู้เรียน หมายถึง บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนที่แสดงออกทางพฤติกรรมปฏิบัติงาน ได้แก่

- 1) การส่งเสริมครูในการจัดการเรียนรู้

2) การส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง

3) การส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน

6) การนิเทศการศึกษา หมายถึง บทบาทของผู้บริหารโรงเรียน ที่มุ่งให้คำแนะนำ และความช่วยเหลือครูผู้สอน ในการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการเรียนการสอน เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนในการ ประกอบด้วย

1) การสังเกตการสอน

2) การเยี่ยมชั้นเรียน

3) การประชุมการจัดการเรียนการสอน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบที่สำคัญของภาวะผู้นำวิชาการของผู้บริหารวิทยาลัยอาชีวศึกษา เอกชนในกรุงเทพมหานครที่ได้จากการสังเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยของนักวิชาการ ที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำทางวิชาการ ประกอบด้วย

1) การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจของโรงเรียน ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจของโรงเรียน ผู้บริหารมีการสื่อสาร วิสัยทัศน์ เป้าหมายและพันธกิจของโรงเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากการกำหนดวิสัยทัศน์เป้าหมาย พันธกิจจะประสบผลสำเร็จทุกฝ่ายที่มี ส่วนเกี่ยวข้องต้องรับทราบร่วมกันจะได้สร้างและนำไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุต่อความสำเร็จที่ตั้งไว้ การกำหนดภารกิจเป็นการกำหนดกรอบขอบเขตของงานโรงเรียนที่ต้องรับผิดชอบเกี่ยวกับงานวิชาการ สร้างความเข้าใจให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบ คือมี การกำหนดเป้าหมาย การสื่อสารเป้าหมาย ให้ ครู ผู้ปกครองของนักเรียนรับทราบเป้าหมายที่เน้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนซึ่งนำไปสู่การเรียนการสอน ได้ตรงจุดประสงค์ในห้องเรียน ผู้บริหารในฐานะ ผู้นำทางวิชาการเป็นผู้สื่อสารวิสัยทัศน์ของโรงเรียนต่อทีมงาน นักเรียน และผู้ปกครองอย่างมี ประสิทธิภาพ เป็นผู้ซึ่งเข้าใจและประยุกต์ใช้คุณลักษณะของความเป็นผู้นำทางวิชาการที่มีประสิทธิภาพในการจัดการสาระการเรียนรู้ของโรงเรียน

2) การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารให้การสนับสนุนงบประมาณให้คำแนะนำในการจัดการเรียนการสอนและการวัดผลประเมินผลของครูในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เนื่องจากผู้บริหารมีบทบาทในการอำนวยความสะดวกในการสนับสนุนงบประมาณให้คำแนะนำ ในการจัดการเรียนการสอนและการวัดผลให้มีประสิทธิภาพ ดังที่ Murphy (1999) กล่าวว่าภาวะผู้นำทางวิชาการควรจะให้ความสำคัญในเรื่องหลักสูตรและการสอนในการบริหารงานด้านการศึกษาและเขาได้ชี้ให้เห็นความสำคัญของหลักการบริหารที่ยึดเอาหลักสูตรเป็นแนวปฏิบัติโดย 1) จำนวนของเนื้อหา 2) การจัดเนื้อหา 3) การจัดเรียงลำดับเนื้อหา 4) ความชัดเจนและความลึกซึ้งของเนื้อหา 5) ความหลากหลายของวิธีการให้ความรู้ 6) การบ้านหรืองานบ้านที่มอบหมาย 7) การวางแผนแนวปฏิบัติของหลักสูตร 8) คุณภาพของจุดประสงค์ และด้านที่มีค่าน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารเป็นที่ปรึกษาครูในการจัดการเรียนการสอนและมีการวัดและ

ประเมินตามสภาพจริงของผู้เรียนทั้งนี้เพราะผู้บริหารไม่เอาใจใส่กำกับติดตาม ตรวจสอบการ ปฏิบัติงานของ ครูและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับองค์ประกอบที่ 6 การนิเทศการศึกษา

3) เสริมสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้บริหารต้องมีการส่งเสริมให้ มี สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาให้สวยงาม สะอาด และปลอดภัย เป็นระเบียบเอื้อต่อการเรียนรู้ของ นักเรียน ทั้งนี้ ผู้บริหารเห็นความสำคัญของการจัดสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริม การเรียนรู้ของผู้เรียน นอกเหนือจากการเรียนรู้ใน ห้องเรียน สอดคล้องกับ ขฎากาญจน์ เจริญชนม์ (2553) ได้ทำการศึกษาภาวะผู้นำทางที่มีประสิทธิผลของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนโดยภาพ รวมอยู่ในระดับ“ค่อนข้างสูง” ในด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน

4) การพัฒนาวิชาชีพครู ผู้บริหารมีการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูได้รับการพัฒนาผลงานทางวิชาการเพื่อ เลื่อนวิทยฐานะที่สูงขึ้น เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาให้การส่งเสริมความก้าวหน้าของครูเพื่อยกระดับ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน Addison (2007) กล่าวว่า การพัฒนาวิชาชีพครูถือว่าเป็นกรอบแนวคิดที่ สำคัญต่อการส่งเสริมครูในโรงเรียนให้มีโอกาสในการเรียนรู้เพื่อที่จะเป็นครูที่มีประสิทธิผลสอดคล้องกับ Evans (2010) ที่ทำวิจัยเกี่ยวกับการรับรู้ของครูต่อโรงเรียนที่บริหารโดยใช้การพัฒนาวิชาชีพเป็นฐาน (School based Professional Development) ผลการวิจัยพบว่า การบริหารโรงเรียนโดยใช้การพัฒนา วิชาชีพครูเป็นฐานสามารถ บ่งชี้ว่าครูมีทัศนคติเชิงบวกมากขึ้นต่อการพัฒนาวิชาชีพและการพัฒนาวิชาชีพครูที่ มีประสิทธิภาพ พ จะส่งผลต่อผลการเรียนรู้ของผู้เรียนและการสอนของครู และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดแต่ก็อยู่ ใน ระดับมาก คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ความรู้ ให้ครูทำวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียนและปรับปรุงการจัดการ เรียนการ สอนของตนเองภาคเรียนละ 1 เรื่อง ดังนั้นสำนักงานเขตพื้นที่ควรให้ความสำคัญกับ ผู้บริหารสถานศึกษาใน การพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการที่เกี่ยวกับการส่งเสริมให้ครูมีความรู้ในการ ทำวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน

5) การพัฒนาศักยภาพของนักเรียน ในยุคปฏิรูปการศึกษานั้นจำเป็นอย่างยิ่ง ที่ต้องพัฒนา ภาวะผู้นำ ของผู้บริหารโรงเรียน เพราะผู้นำ หรือผู้บริหารโรงเรียน เป็นตัวจักรสำคัญใน การกำหนดภาพอนาคตของการ จัดการศึกษาที่จะเกิดขึ้นในโรงเรียน นั้นหมายถึงการพัฒนา ศักยภาพของนักเรียน ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียน ต้องมีบทบาทและพฤติกรรมการปฏิบัติงาน เพื่อพัฒนาศักยภาพของนักเรียน ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนต้องมี บทบาทและพฤติกรรมการปฏิบัติงาน คือ บทบาทการส่งเสริมครูในการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับแนวคิดของ McEwan (1998), McNeill, Cavanagh, and Silcox, (2003) ที่กล่าวว่า ความรับผิดชอบที่สำคัญของ ผู้บริหารโรงเรียน คือ ความรับผิดชอบต่อภารกิจหลัก เกี่ยวกับการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักเรียนเน้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเป็นหลัก ต้องมีการกำหนด ความคาดหวังสำหรับการเรียนรู้ ของนักเรียนตั้งความคาดหวังต่อการปฏิบัติงานไว้สูง (High expectations) เน้นเกี่ยวกับผลการปฏิบัติของ นักเรียนว่านักเรียนควรรู้อะไรและสามารถทำอะไร ได้เพื่อรักษาเกณฑ์มาตรฐานของนักเรียน

6) การนิเทศทางการศึกษา ผู้บริหารควรมีการประชุมร่วมกับคณะครูเพื่อกำหนดตารางการนิเทศ ร่วมกัน ผู้บริหารโรงเรียนมีคณะกรรมการนิเทศภายในเพื่อพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน และ ผู้บริหารทุ่มเทเวลาในการทำงานทุกครั้งที่มี กิจกรรมการนิเทศ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารมีการ

นิเทศโดยเยี่ยมชั้นเรียนและสังเกตการณ์เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอนซึ่งสอดคล้องกับ While (อ้างถึงใน เสาวณี ตรีพุทธรัตน์, 2554) ได้แสดงแนวคิดว่าการนิเทศการศึกษา คือการช่วยเหลือ พัฒนาสภาวะการเรียนการสอนให้ดีขึ้น และการนิเทศการศึกษาเป็น กิจกรรมและบริการที่ช่วยปรับปรุงการสอน ช่วยให้ครูทำงานในหน้าที่ได้ดีขึ้น มีขวัญ มีมนุษยสัมพันธ์ดีขึ้น และกิจกรรมเหล่านี้รวมถึงการอบรมครูและการพัฒนาหลักสูตร ซึ่ง Glickman (cited in Wolfrom, 2009) กล่าวว่าโรงเรียนยังคงทำงานในการออกแบบระบบการวัดและประเมินผลเพื่อยกระดับคุณภาพการสอน ขณะที่ผู้กำหนดนโยบายยอมรับว่าการประกันคุณภาพเป็นจุดประสงค์หลักของการประเมิน ผู้บริหารโรงเรียนต้องรับการฝึกให้มีทักษะการนิเทศเพื่อเป็นการส่งเสริมวิชาชีพครู นั่นคือวิธีการนิเทศการศึกษาซึ่ง Oliva (อ้างถึงในเสาวณี ตรีพุทธรัตน์, 2554) กล่าวว่าการนิเทศการศึกษามีความจำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากถ้าปราศจากการนิเทศแล้ว ครูผู้สอนบางคนอาจไม่เปลี่ยนแปลงการสอนของตนเองได้ เพราะไม่มีผู้คอยช่วยเหลือชี้แนะ ซึ่ง Marshall (cited in Watkin, 2011) กล่าวว่าว่าการนิเทศที่ จบลงอย่างมีประสิทธิภาพนั้น ทักษะและความรู้ของครูจะพัฒนาขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อผลการเรียนรู้ ของนักเรียนในระดับสูง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการตามองค์ประกอบภาวะผู้นำวิชาการของผู้บริหารวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนในกรุงเทพมหานคร มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

- 1) จากผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนที่มีความสำคัญที่สุดในการทำงานวิจัยนี้คือ การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจการเรียนรู้ การสร้างเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการการที่ให้ความสำคัญสูงสุดต่อการเรียน ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา ควรมีหลักสูตรการพัฒนาวุฒภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนในกรุงเทพมหานคร เพื่อเพิ่มศักยภาพในการวางแผน ช่วยเหลือสนับสนุนให้คำแนะนำ การให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้บริหารสามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรมีการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการในระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพเป็นกรณีศึกษาในวิทยาลัยอาชีวศึกษาที่มีความเป็นทางวิชาการเพื่อหาทางแนวปฏิบัติในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการต่อไป
- 2) ควรทำงานวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ประกอบและแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการวิทยาลัยอาชีวศึกษาอย่างมีอาชีพลักษณะเฉพาะพื้นที่และระดับการศึกษาโดยสามารถประยุกต์จากแนวทางที่ค้นพบในการวิจัยฉบับนี้เป็นกรอบแนวคิดให้สามารถใช้เป็นแบบอย่างหรือรูปแบบที่เหมาะสม

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- ไกรศิษฐ์ เปลรินทร์. (2552). *การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำทางวิชาการสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต) บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2548). *วิสัยทัศน์การอาชีวศึกษา*. สืบค้นจาก http://www.kriengsak.com/index.php?components=content&id_content_category_main=23&id_content_topic_main=53&id_content_management_main=1072
- ชฎาภาณุจน์ เจริญชนม์. (2553). *ภาวะผู้นำทางวิชาการที่มีผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1*. (การศึกษานิพนธ์ปริญญาโท) บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- ธีระ รุญเจริญ. (2545). *สภาพและปัญหาการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในประเทศไทย*. กรุงเทพมหานคร: วีทีซีคอมมิวนิเคชั่น.
- นภดล ผดุงศรี. (2550). *ภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานีหนองคายและหนองบัวลำภู*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท) สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, อุดรธานี.
- นวกัณฑ์ อุทัยรัตน์, มารุต รื่นรวย, และอัญชลิตา ดอนดง. (2552). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดพิษณุโลก*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท) สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.
- ประสิทธิ์ เขียวศรี และคณะ. (2548) *รายงานการวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ.
- ดาวพงษ์ รัตนสุวรรณ. (2558). *การบรรยายเรื่อง นโยบายปฏิรูปการศึกษา ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้*. ประสพการณ์ตรง: ห้องประชุม อาคารพระมิ่งขวัญการศึกษาไทย. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติออนไลน์, (2558). สืบค้นจาก <http://www.moe.go.th/main2/plan/p-r-b42-01.htm>
- พัทธยา ชนะพันธ์ (2555). *รูปแบบภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท) สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, กรุงเทพมหานคร.
- รุ่ง แก้วแดง (2546). *การประกันคุณภาพการศึกษา: ทุกคนทำได้ไม่ยาก* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: วัฒนาพานิช.

- ลือชัย แก้วสุข. (2554). *การพัฒนากลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเพื่อตอบสนองความต้องการกำลังคนของสถานประกอบการ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุณบัณฑิต) สาขาวิชาบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- วันเผด็จ มีชัย.(2554). *ภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต) สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2543). *รายงานการวิจัยเอกสารเรื่องใบอนุญาตประกอบวิชาชีพผู้บริหาร*. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- สุวิมล โพธิ์กลิ่น. (2549). *การพัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.
- สุภาภรณ์ กิตติรัชดานันท์. (2551). *การพัฒนารูปแบบการนิเทศการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุณบัณฑิต). สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- เสาวณี ตรีพุทธรัตน์, วลลภา อาริรัตน์, และศิริพงษ์ เพียศิริ. (2554). *รายงานวิจัยรูปแบบบริหารเชิงบูรณาการสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก*. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ.(2553). *การบริหารการเปลี่ยนแปลง*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (2558). *มาตรฐานการอาชีวศึกษา พ.ศ.2555 เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา*. สืบค้นจาก: <https://docs.google.com/a/opec.go.th/viewer?a=v&pid=sites&srcid=b3BLYy5nbY50aHxvcGVJfGd4OjQ4YTllNjcXNDE0YzRmNTc>
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2551). *กรอบทิศทางการพัฒนาการศึกษา ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ที่สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2554-2559)*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาษาอังกฤษ

- Alig-Mielcarek, J. M, & Hoy W. K, (2005). *A Thoeretical and Empirical Analysis of The Nature, Meaning, and Influence of Instructional Leadership*. London: Paul Chapman.
- Addison, J.T., & Belfield, C.R. (2007). Unions, training, and firm performance. *Journal of Labor Market Research*. 40(4), 361-381.

- Hallinger, P. (2009). *Leadership for 21st century schools: from instructional leadership to leadership for learning*. China: The Hong Kong Institute of Education.
- Hallinger, P., & Murphy, J. (1985). Assessing the instructional leadership behavior of principals. *Elementary School Journal*. 86 (2), 217-248.
- Hoy, A. W., & Hoy, W. K. (2003). *Instructional leadership: A learning-centered guide*. Boston: Allyn and Bacon.
- Leithwood, K., Jantzi, D., & Steinbach, R. (1999). *Changing leadership for changing times*. Philadelphia: Open University Press.
- McEwan, E. K. (1998). *Seven steps to effective instructional leadership*. California: Library of Congress.
- Ministry of Education China. (2010). *Vocational education of China*. Retrieved from <http://en.moe.gov.cn/>
- Stogdill, R.M.,(1974). *Trait theory*. Retrieved from <http://www.leadership-central.com/trait-theory.html#axzz2UyFtTU7i>
- UNESCO. (2002). *Technical and vocational education and training for the twenty-first Century*. Retrieved from <http://unesdoc.unesco.org/images/0013/001310/131005e.pdf>
- Obama, (2009). *Remarks by the president on job creation and job training*. Retrieved from <https://www.whitehouse.gov/the-press-office/remarks-president-job-creation-and-job-training-5809>
- Watkins, C.E. Jr. (2011). Toward a tripartite vision of supervision for psychoanalysis and psychoanalytic psychotherapies: Alliance, transference–countertransference configuration, and real relationship. *The Psychoanalytic Review*, 98(4), 557-590.
- Wolfrom, J. (2009). *The visual dance: creating spectacular quilts*. Retrieved from <http://www.onteorak12.ny.us/page/2244>.